

English version starts on page 6

Explainer: Masterclass 4

Deense kennisdeling: leren van elkaar

6 mei | 11.30 - 12.30 (CET)

LLO-Conferentie (fysiek)

Explainer – waarom is het en wat staat erin?

Deze explainer is bedoeld om deelnemers kennis te laten maken met de betrokken personen en organisaties, en met een aantal fundamentele vragen rondom het thema *één onderwijsruimte*: wat bedoelen we daar precies mee, waarom is het relevant, en – cruciaal – waar richt je je op wanneer je bezig bent met het beter op elkaar afstemmen van instellingen of zelfs sectoren, met het oog op meer samenhangende leer- en ontwikkelpaden.

Het idee is dat we, door gezamenlijk bekend te worden met de context en achtergrond, tijdens het gesprek meer tijd kunnen besteden aan de vragen en thema's die jullie zelf willen verkennen.

Hieronder vind je informatie over:

1. Waar deze masterclass over gaat – het thema
2. Waarom dit thema? Waarom nu?
3. Waarom juist deze organisaties?
4. De mensen – biografieën van de panelleden
5. De startvragen voor de masterclass

1. Waar gaat deze masterclass over – het thema

Masterclass 4 bestaat uit een panel van Nederlandse leiders uit verschillende sectoren die werken aan het versnellen en versterken van systemen voor **Leven Lang Ontwikkelen** in Nederland. Zij maken deel uit van een delegatie die in september Denemarken bezoekt om inzichten, ervaringen en ideeën uit te wisselen over hoe duurzame systemen en diensten voor Leven Lang Ontwikkelen kunnen worden vormgegeven en in stand gehouden; systemen die aansluiten bij individuele, sectorale én maatschappelijke behoeften. Het panel wordt ondersteund door het International Insights-team, dat een overzicht schetst van de Deense context en de belangrijkste kenmerken van het Deense systeem voor Leven Lang Ontwikkelen.

Scan hier voor het volledige paper over Denemarken en hun LLO systeem.

2. Waarom dit thema? Waarom nu?

Denemarken beschikt over een sterk ondersteund en goed gefinancierd stelsel voor Leven Lang Ontwikkelen, dat stevig is verankerd in het onderwijssysteem en in een cultuur van brede betrokkenheid bij leren en ontwikkelen. Het Deense systeem combineert een hoge mate van autonomie voor individuele lerenden met slimme, niet-dwingende mechanismen om leerkeuzes te verbinden aan economische en maatschappelijke behoeften.

Het zogenoemde *flexicurity*-model speelt hierin een cruciale rol, onder meer via ruime werkloosheidsvoorzieningen (waardoor verandering minder risicovol wordt), door de overheid ondersteunde en individueel begeleide scholing via het VET-systeem (AMU), en door mogelijkheden om scholing te volgen tijdens werktijd zonder inkomensverlies. Mensen hebben veel ruimte om hun eigen leer- en ontwikkelpaden te kiezen, ondersteund door goed toegankelijke loopbaanbegeleiding.

Dit systeem heeft Denemarken en zijn inwoners tot nu toe goed gediend. Tegelijkertijd blijken bestaande structuren, financiering en instrumenten onvoldoende om gelijke tred te houden met de snelle veranderingen die voortkomen uit technologische ontwikkeling, globalisering en economische transitie. Daarom wordt het stelsel momenteel vernieuwd, met als doel grotere arbeidsmobiliteit mogelijk te maken.

Kort samengevat: Denemarken beschikt over een systeem voor Leven Lang Ontwikkelen dat sterk vertrekt vanuit de behoeften van individuele lerenden, maar nu moet versnellen en gericht moet bijdragen aan nationale prioriteiten.

Denemarken laat in de praktijk zien hoe:

- leersystemen dynamisch kunnen reageren op economische, technologische en sociale veranderingen;
- regionale en lokale actoren daadwerkelijk leiderschap kunnen nemen en tegelijk bijdragen aan nationale doelen;
- indicatoren, prikkels en governance-structuren gedrag kunnen stimuleren dat leidt tot deelname, motivatie en succes in Leven Lang Ontwikkelen;
- burgers, werkgevers, onderwijs en overheid samen kunnen optreden als mede-ontwerpers van verandering, in plaats van als afzonderlijke stakeholders.

Nu LLO-Katalysator richting de tweede tranche gaat, wordt financiering en ondersteuning steeds meer gericht op de ontwikkeling van **regionale publiek-private LLO-allianties**. We willen zoveel mogelijk leren (binnen en buiten Nederland) over wat werkt, wat niet werkt, en vooral over de juiste vragen die gesteld moeten worden om de randvoorwaarden, kaders en principes zo in te richten dat deze allianties de grootste kans van slagen hebben.

Het bezoek in september biedt meer keuzeruimte, beter geïnformeerde besluitvorming, minder blinde vlekken en een beter benutten van kansen. We willen er bovendien voor

zorgen dat de ambities van onze afgevaardigden breed worden gedeeld, en dat zij ook jullie vragen en ideeën meenemen in de uitwisseling met Deense collega's. Deze masterclass biedt daarvoor het platform.

3. Waarom deze organisaties?

Npuls, Nederland, is een Nationaal Groeifonds-programma waarin 102 instellingen uit het tertiaire onderwijs zijn verenigd: universiteiten, hogescholen en mbo-instellingen. Npuls werkt samen met SURF en met andere Europese onderzoeks- en onderwijsnetwerken (NRENS). In Denemarken vervult DeIC een vergelijkbare rol als NREN. Als organisatie die zich richt op het toekomstbestendig maken van het onderwijs via samenwerking, ondersteunt Npuls experimenten, onderzoek en ontwikkeling van nieuwe manieren van werken om leren toegankelijk te maken zonder belemmeringen en met behoud van hoge kwaliteit. De Deense aanpak rondom interoperabiliteit, digitale badges, leerrekeningen en modulaire infrastructuur (de term microcredentials wordt daar minder gebruikt) biedt waardevolle aanknopingspunten voor vergelijking en gezamenlijke reflectie.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) werkt aan een slim, vaardig en creatief Nederland. De inzet is dat iedereen goed onderwijs krijgt en wordt voorbereid op verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Daarnaast zet het ministerie zich in voor kunst en cultuur, en voor goede randvoorwaarden voor leraren, kunstenaars en onderzoekers. In nauwe samenwerking met SZW en EZK werkt OCW aan een omgeving waarin systemen voor Leven Lang Ontwikkelen bijdragen aan arbeidsmarktontwikkeling en maatschappelijke welvaart. Het ministerie brengt het beleidsmatige, juridische en regulatoire perspectief in deze uitwisseling.

GroenvermogenNL (Green Power NL) is een Nationaal Groeifonds-programma en een initiatief van Energy Innovation NL, ChemistryNL en Holland High Tech. Het programma richt zich op het versnellen van de toepassing van groene waterstof in de Nederlandse industrie, met een sterke focus op R&D, pilots, demonstraties en de Human Capital-agenda. Met een budget van 838 miljoen euro tot 2028 speelt GroenvermogenNL een belangrijke rol in het samenbrengen van ecosystemen en het faciliteren van kennisdeling en samenwerking.

Energy Innovation NL is de aanjager van innovaties die nodig zijn voor de transitie naar een betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam energiesysteem. De energie- en duurzaamheidsmissies sturen hun prioriteiten. Een cruciaal onderdeel van hun werk is investeren in menselijk kapitaal: mensen, kennis, vaardigheden en gedragsverandering die nodig zijn om de transitie mogelijk te maken. Denemarken is hierin een koploper, maar kampt ook met tekorten aan vaardigheden, wat direct raakt aan systemen voor Leven Lang Ontwikkelen.

Koninklijke Metaalunie is de grootste brancheorganisatie voor mkb-bedrijven in de metaalindustrie. De organisatie vertegenwoordigt meer dan 13.000 bedrijven met circa 150.000 werknemers. Metaalunie speelt een belangrijke rol in het ondersteunen van haar leden bij het ontwikkelen van hun mensen en hun productiviteit, onder meer via kennisdeling, toegang tot financiering en samenwerking met onderwijsinstellingen rond modulaire scholing en bij- en omscholing.

LLO-Katalysator

Ons kent ons — en onze missie!

4. De mensen – onze panelleden

Onze panelleden zijn:

Roos Vermeij is directeur van LLO-Katalysator. Zij is een ervaren strategisch leider en voormalig politicus, met kracht en drive voor het realiseren van grootschalige, complexe programma's.

Radboud Dam is programmamanager Leven Lang Ontwikkelen bij OCW.

Bram van der Kruk is transformatieleider en IT-professional, met focus op digitale transformatie in het hoger onderwijs.

Marsha Wagner is directeur Human Capital Agenda bij Energy Innovation NL en GroenvermogenNL.

Duco Hoep is beleidssecretaris Onderwijs & Arbeidsmarkt bij Koninklijke Metaalunie.

De facilitator van deze masterclass is Ronald Kleijn, LLO-Katalysator.

Inbreng over de context en kenmerken van het Deense LLO-systeem wordt verzorgd door dr. Jo Chaffer (International Insights-team, LLO-Katalysator)

Met ondersteuning van de Deense Simon Clemmensen.

5. Startvragen

We openen het gesprek met een aantal vragen om te begrijpen wat onze panelleden bezighoudt en welke richting zij op bewegen.

Mogelijk komen niet alle vragen aan bod, maar we starten met vraag 1:

V1: Hoe ziet succes er voor jou uit in relatie tot dit bezoek? Wat hoop je te weten, te voelen of te kunnen doen bij terugkomst dat nieuw of anders is? Welk verschil zou het moeten maken?

V2: Van welke typen mensen of organisaties ben je het meest benieuwd om te horen?

V3: Kijkend naar de Nederlandse en Deense context: wat zie jij als de belangrijkste verschillen in de manier waarop we Leven Lang Ontwikkelen benaderen?

V4: Waar zie jij de grootste kansen en verbeterpunten voor positieve verandering in het Nederlandse systeem? Waar zouden we onze aandacht op moeten richten?

V5: Wat denk je dat onze Deense collega's het meest interessant zullen vinden aan hoe wij Leven Lang Ontwikkelen in Nederland aanpakken? Welke succesverhalen zouden we willen delen?

Explainer: Masterclass 4

The Danish Exchange: learning from one another

May 6th 11.30am to 12.30pm CET

IN PERSON

Explainer note – what it's for and what's in it?

This Explainer note is intended to introduce the participants, their organisations and some of the big questions around the topic of *one educational space* – what it is, why it matters and, critically, where to focus your attention if you are in the process of aligning institutes or even sectors for more joined up learning pathways.

The idea is that if we all familiarise ourselves with the context and background then we can spend more time getting our teeth into the questions and areas you want to explore during the discussion.

Below, please find information on:

1. What this Masterclass is about – the topic
2. Why this topic? Why now?
3. Why *these* organisations?
4. The people – our panellists bios
5. Masterclass – initial questions

1. What this Masterclass is about – the topic

Masterclass 4 is a panel of Dutch leaders from the different sectors working to catalyse LLO systems in the Netherlands. They are part of a delegation visiting Denmark this September to exchange insights, experience and ideas on how to craft and sustain durable lifelong development systems and services that meet individual, sectoral and societal needs. The panel are supported by the International Insights team sharing an overview of the Danish context and key features of the Danish LLO system.

Scan here for the full paper on Denmark and it's LLO system

2. Why this topic? Why now?

Denmark has a well-supported and financed lifelong learning system, firmly integrated into their education systems and positive cultures of engagement in LLL. Denmark's LLL system features high levels of autonomy for individual learners in combination with several intelligent, non-coercive levers to align learning choices with economic and societal needs. The flexicurity system achieves this through generous unemployment benefits (making change less worrisome); state-supported, individually guided and tailored training through the VET (AMU) system; and opportunities for workers to train during working hours without financial penalty. Individuals have broad autonomy to choose learning pathways, supported by easily available career guidance services. This has served the country and people well to date; however, the systems, funding and instruments are not sufficient to adjust to the very rapid changes demanded by technological advancements, global trade and trends and are being refreshed to enable further job mobility.

In sum: the Danish have an LLO system that preferences individual learners' needs but now needs to accelerate and direct capacity development to meet national priorities.

Denmark offers a living example of how:

- Learning systems can respond dynamically to economic, technological and social transitions.
- Regional and local actors can exercise real leadership while contributing to national goals.
- Metrics, incentives and governance structures can stimulate behaviours that lead to participation, motivation and success in lifelong learning.
- Citizens, employers, educators and governments can act together as co-creators of change rather than as separate stakeholders.

LLO-Katalysator's funding and support will soon be directed to the development of regional public-private LLO alliances as we move into our second tranche. We want to learn as much as we can from inside and outside The Netherlands about what works, what doesn't and, most importantly the right questions to ask so that we can set up the environment, framework and principles that optimize our regional LLO alliances chances of success.

The September visit will give us more choices, enable better-informed decision-making, reduce blind spots and help us maximize opportunities.

We want to make sure our delegates aspirations are widely understood and that they also carry your questions and ideas with them into their exchanges with Danish colleagues. This Masterclass provides that platform.

3. Why these organisations

Npuls, The Netherlands: Npuls is a National Growth Fund programme comprising 102 tertiary education institutes from the research, applied science and vocational education providers. Npuls works with SURF and with other national research and education networks (NRENs) in Europe. DeiC the Danish e-Infrastructure Cooperation is Denmark's NREN. As an organisation tasked with future-proofing education provision through collaborative endeavour, Npuls supports experimentation, research and development of new ways of working to ensure we can all learn with obstacles and at a uniformly high quality. Considering Denmark's approach to interoperability, to digital badging, learning accounts and their modular infrastructure (the term Microcredentials is not commonly used) we think will enable useful comparisons and new choices for both Npuls and the Danes.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) works to create a smart, skilled and creative environment in the Netherlands. Its mission is to ensure that everyone gets a good education and is prepared for responsibility and independence. The Ministry also wants people to enjoy the arts, and aims to create the right conditions for teachers, artists and researchers to do their work. OCW works closely with SZW and EZK to create an enabling environment for lifelong learning systems that support labour market development and civic prosperity. They bring the policy, regulatory and legislative perspectives to this exchange.

GroenvermogenNL (Green Power NL), a program of the National Growth Fund, is an initiative of the TopSector Energie (now Energy Innovation NL), ChemistryNL and Holland High Tech. Its mission is to stimulate and accelerate the use of green hydrogen in Dutch industry by focusing on R&D, pilot projects, demonstrations and the Human Capital Agenda. They have an €838 million budget to be deployed by 2028. An important part of GroenvermogenNL is to bring together the ecosystem (including knowledge institutions, ministry, SMEs, corporate, manufacturing industry) and to facilitate knowledge sharing and connection.

Energy Innovation NL (formerly Topsector Energie). Energy Innovation NL is the driving force behind innovations that are needed for the transition to an affordable, reliable and sustainable energy system. The missions for energy transition and sustainability determine the priorities of the Energy Innovation NL. They help companies, knowledge institutions, governments and civil society organisations to work together on the energy system of the future. They are encouraging new initiatives that accelerate the transition to sustainable energy. One vital pillar of their work is the investment in human capital – the people, the expertise, knowledge and capabilities and how we, as a population, change our behaviours, to enable the energy transition and achieve net zero 2050 Vision. Denmark is a leading player in the transition to renewables, with some interesting local and regional models. However, they also face skills and talent shortages that create pinch points in the green transition and the LLL system is being shifted to address these. Energy Innovation NL

are key players in the renewable skills agenda and bring a national priority into the discussion and visit.

Koninklijke Metaalunie is the largest Dutch business organization for small and medium-sized enterprises in the metal industry. The more than 13,000 affiliated members employ approximately 150,000 workers and generate a combined turnover of over 22 billion euros.

Metaalunie focuses its activities on metal companies in diverse sectors such as machinery and equipment manufacturing, metal goods, measurement and control technology, electronics, engineering, welding and construction work, tools, casting, yacht building, machining, sheet metal processing, agricultural mechanization, overhaul and maintenance, and trade and service. The employees of Metaalunie collectively represent the interests of SMEs in the metal and related sectors. There are 300 regional and national board seats, giving entrepreneurs full influence. This makes Koninklijke Metaalunie an organization of and for real entrepreneurs. The organization plays multiple roles in supporting its members to sustain and improve their people's performance and productivity. Whether through knowledge sharing via the Teqnow platform, access to funding, advice on how to work with educators on training module co-design... they are important facilitators of lifelong learning with significant influence on how enterprise engages. The Danish industry bodies work more directly with government and educators around training and upskilling. We are sure there will be interest in learning more about how each other operates.

LLO-Katalysator: we are sure you know us and our mission!

4. The people - our Panellists

Our panellists are:

Roos Vermeij is the Director of LLO-Katalysator

A highly experienced strategic leader and former politician, Roos has a track record of bringing large, complex schemes to fruition.

Radboud Dam: Program Manager for Lifelong Learning, OCW

Bram van der Kruk, Transformation leader [Bram is also an IT professional working with digital transformation in higher education.]

Marsha Wagner – Director Human Capital Agenda, Energy Innovation NL and GroenvermogenNL

Duco Hoep, Policy Secretary Education & Labour Market, Koninklijke Metaalunie (Royal Metal Union).

Your facilitator is Ronald Kleijn, LLO-Katalysator.

Contributions on the context and features of the Danish LLO system are brought to you by Dr Jo Chaffer, International Insights team LLO-Katalysator.

With support from Simon Clemmensen, Danish education specialist.

5. Initial questions

We will open up the conversation with some questions to understand what matters to our panellists and which direction they are going towards

We may or may not use all of these....but we will start off with Q1:

Q1: What would 'success' look like for you with regard to this visit? What would you hope to know, feel or be able to do when you return that is different and new? / what difference should it make?

Q2: Who are the people and organisations you are most interested to hear from (the type of people or organization, rather than actual names)?

Q3: thinking about the Dutch and Danish contexts, what do you think are the most significant differences with regard to how we approach LLO?

Q4: where do you see the biggest leverage points (and opportunities) for positive change in the Dutch system? Where should or could we be directing our attention? (you might like to use the LLO Elements to direct your thinking.....)

Q5: What do you think our Danish colleagues will be most interested in with regard to LLO here in the Netherlands? What success stories would you like to be sharing?